

Forskrift om fornøyelsesinnretninger – utkast

§ 1-1. Formål

Forskriften skal sikre at fornøyelsesinnretninger blir anlagt, bygget, drevet, vedlikeholdt og fjernet slik at fornøyelsesinnretningen ikke fører til skade på person, eiendom eller miljø.

§ 1-2. Virkeområde

Forskriften gjelder den som tilbyr fornøyelsesinnretning til bruk for publikum.

~~Forskriften gjelder fornøyelsesinnretning som definert i tivoli-loven § 3~~

Forskriften gjelder ikke den del av fornøyelsesinnretning som faller inn under plan- og bygningslovgivningen.

Kapittel 5 gjelder for utleiegokart med maksimal oppnåelig hastighet på 50 km/t og som ikke er regulert av annen lovgivning.

§ 1-3. Definisjoner

I denne forskriften menes med:

- a) *Fornøyelsesinnretning*: Installasjon til bruk for fornøyelsesformål som innebærer risiko og som stiller minimale krav til ferdigheter og hvor brukerne enten bringes i bevegelse eller situasjoner hvor de helt eller delvis ikke har kontroll over egen bevegelse, eller begge deler.
- b) *virksomhet*: foretak, enkeltpersonforetak eller forvaltningsorgan som har driftstillatelse for en eller flere fornøyelsesinnretninger
- ~~c) *driftstillatelse*: tillatelse til å drive en fornøyelsesinnretning~~
- c) *ulykke*: uønsket eller plutselig hendelse eller en bestemt rekke slike hendelser som fører til død eller alvorlig personskade, betydelige materielle skader på eiendom eller på miljø, og alle andre lignende ulykker
- ~~d) *driftsleder*: leder for driften av fornøyelsesinnretning~~
- d) *alvorlig hendelse*: uønsket hendelse som under andre omstendigheter kunne ha ført til en ulykke.
- e) *hendelse*: enhver annen uønsket hendelse enn en ulykke, som har sammenheng med driften og som innvirker på driftssikkerheten
- f) *driftspersonell*: Personell som har oppgaver av betydning for operativ sikkerhet.

§ 1-4. Unntak

Statens jernbanetilsyn utsteder driftstillatelse for fornøyelsesinnretninger. Slike tillatelser erstatter ikke plikten til å innhente tillatelser fra andre myndigheter.

Statens jernbanetilsyn kan i særlige tilfeller gjøre unntak fra denne forskriften.

Kapittel 2. Generelle krav til virksomheten

§ 2-1. Ansvar for virksomheten

Virksomheten har ansvaret for *sikker drift, vedlikehold og kontroll på risikoer i forbindelse med drift av fornøyelsesinnretning.*

§ 2-2. Driftstillatelse og varsel ved endringer

Drift av fornøyelsesinnretning krever driftstillatelse. *Før fornøyelsesinnretning tas i bruk skal Statens jernbanetilsyn gi driftstillatelse etter at søker har dokumentert at fornøyelsesinnretningen tilfredsstillende tilfredsstiller kravene til akseptabelt sikkerhetsnivå i forskriften § 2-12.*

Flytting av ikke-mobile fornøyelsesinnretninger krever ny driftstillatelse. *Alle andre endringer av fornøyelsesinnretninger, skal meldes skriftlig til Statens jernbanetilsyn før endringen gjennomføres. Statens jernbanetilsyn skal på bakgrunn av meldingen avgjøre om endringen er av en slik art at det er nødvendig å søke om ny driftstillatelse.*

Fornøyelsesinnretningen skal være merket med innretningsnummer fra Statens jernbanetilsyn så lenge virksomheten har driftstillatelse for fornøyelsesinnretningen.

§ 2-3. Søknad om driftstillatelse

Søknad om driftstillatelse sendes Statens jernbanetilsyn på fastsatt skjema. *Søknad skal blant annet inneholde teknisk beskrivelse av fornøyelsesinnretningen med tegninger eller bilder og angivelse av hvilke standarder som er benyttet. I tillegg skal relevante deler av sikkerhetsstyringssystemet vedlegges.*

Søknad om driftstillatelse avgjøres snarest mulig og senest fire uker etter den dato da alle nødvendige opplysninger er *oversendt* til Statens jernbanetilsyn.

§ 2-4. Forsikringsplikt

Virksomheten skal være forsikret og ha sikkerhetsstillelse for erstatningsansvar som kan oppstå på grunn av fornøyelsesinnretningen. Ved

manglende sikkerhetsstillelse skal Statens jernbanetilsyn tilbakekalle driftstillatelsen. Forsikringsavtale kan inngås for hver fornøyelsesinnretning, eller samlet for virksomhetens fornøyelsesinnretninger.

Ved beregning av forsikringsdekningens og sikkerhetsstillelsens størrelse skal det legges vekt på det økonomiske ansvaret som kan oppstå på grunn av det skadepotensialet fornøyelsesinnretningen representerer.

Forsikringselskapet hvor fornøyelsesinnretningen er forsikret skal varsle Statens jernbanetilsyn om bortfall av sikkerhetsstillelse.

§ 2-5. Varslingsplikt om ulykke og alvorlig hendelse

Hvis det skjer en ulykke med *alvorlig* personskade skal virksomheten straks varsle politiet. Varsel skal skje muntlig.

Hvis det skjer en ulykke eller alvorlig hendelse skal virksomheten også varsle tilsynsmyndigheten.

§ 2-6. Rapporteringsplikt om ulykke, alvorlig hendelse og hendelse

Virksomheten skal rapportere skriftlig til Statens jernbanetilsyn om ulykke og alvorlig hendelse. Rapporten skal sendes Statens jernbanetilsyn så snart som mulig og senest innen 72 timer. Hendelse skal rapporteres til Statens jernbanetilsyn innen 8 dager.

Rapportering skal skje på skjema fastsatt av Statens jernbanetilsyn.

§ 2-7. Årsrapport

Statens jernbanetilsyn kan kreve at virksomheter sender inn en årlig rapport om forhold som har betydning for sikkerheten. Statens jernbanetilsyn fastsetter krav til innhold i rapporten og setter frister for innsending.

§ 2-8. Forbud mot overdragelse o.l.

Driftstillatelse kan ikke overdras, herunder leies, leases, lånes eller på andre måter overlates til andre.

§ 2-9. Krav om sikkerhetsstyringssystem

Virksomheten skal ha et sikkerhetsstyringssystem. Formålet med sikkerhetsstyringssystemet skal være å styre virksomheten for å kunne drive sikkert.

§ 2-10. *Krav til sikkerhetsstyringssystem*

Sikkerhetsstyringssystemet skal være dokumentert, og kjent av alt driftspersonell. Dokumentasjonen skal være på norsk, svensk eller dansk. For personell som ikke behersker norsk, svensk eller dansk skal relevante deler av dokumentasjonen oversettes til språk personellet behersker.

Sikkerhetsstyringssystemet skal være tilpasset arten og omfanget av den aktuelle virksomheten, og skal inneholde de bestemmelser som er nødvendige for å ha kontroll med risikoer forbundet med virksomheten.

I sikkerhetsstyringssystemet skal virksomheten minst beskrive

- a) *hvem som har myndighet til å fatte beslutninger av betydning for sikkerheten*
- b) *sitt system for avvikshåndtering*
- c) *hvordan jevnlig risiko vurderinger og tilhørende handlingsplaner skal gjennomføres. Risikovurderingen skal gjennomføres i tråd med anerkjente metoder. Avvik skal være en del av grunnlaget for risikovurderingene.*
- d) *instruksjoner for*
 - i) *sikker drift av fornøyelsesinnretningen*
 - ii) *kontroll av fornøyelsesinnretningen*
 - iii) *vedlikehold av fornøyelsesinnretningen*

Eventuelle anvisninger fra leverandøren skal legges til grunn for instruksene. Instruksene skal beskrive hvem som er ansvarlig for gjennomføringen.
- e) *kompetanse- og opplæringskrav for driftspersonellet, inkludert krav til førstehjelps- og redningskompetanse*
- f) *beredskapsplaner for nødsituasjoner og andre situasjoner som kan true sikkerheten. Beredskapsplanen skal minst inneholde*
 - i) *intern og ekstern varslingsliste*
 - ii) *oversikt over førstehjelps- og redningsutstyr og hvor det er plassert*

Beredskapsplaner for fornøyelsesinnretninger hvor selvberging ikke er mulig på grunn av høyde eller av andre årsaker er vanskelig tilgjengelig skal i tillegg inneholde:

 - iii) *detaljert redningsplan*
 - iv) *rutiner for å planlegge og gjennomføre regelmessige redningsøvelser*
 - v) *rutiner for å evaluere og følge opp redningsøvelsene*
 - vi) *oversikt over kommunikasjonsutstyr, utstyr for evakuering eller nedfiring for personer og hvor utstyret er plassert*

- g) *Dokumentasjon som inneholder oversikt over tekniske data og driftsdata, journaler over reparasjoner, ombygginger, undersøkelser, prøvinger og kontroller, og rapporter fra disse.*

§ 2-11. Utleie av fornøyelsesinnretning

Virksomhet som leier ut fornøyelsesinnretning er ansvarlig for fornøyelsesinnretningen og plikter å sikre at leietaker er kjent med innholdet i sikkerhetsstyringssystemet for den aktuelle fornøyelsesinnretningen. Ved ulykke plikter leietaker å varsle slik det følger av § 2-5.

Virksomhet som leier ut fornøyelsesinnretning plikter å gi leietaker tilstrekkelig opplæring om montering, drift og vedlikehold.

§ 2-12. Akseptabelt sikkerhetsnivå

Fornøyelsesinnretning som er konstruert og drives i overensstemmelse med anerkjent standard vil anses å ha akseptabel sikkerhet, med mindre forskriften inneholder strengere bestemmelser. Hvis en fornøyelsesinnretning har risikoaspekter som ikke er inkludert i anerkjente standarder, må disse vurderes særskilt. Risikovurderinger skal gjennomføres etter anerkjent metode.

Ved kombinasjoner av deler av anerkjente standarder skal det dokumenteres at det oppnås et akseptabelt sikkerhetsnivå.

Kravene til sikkerhet kan også oppfylles om:

- a) virksomheten kan dokumentere at fornøyelsesinnretningen holder et tilsvarende sikkerhetsnivå som i anerkjent standard, eller
- b) ~~Fornøyelsesinnretningen tidligere har blitt ansett for å ha akseptabel sikkerhet,~~
eller
- c) fornøyelsesinnretningen tilfredsstillende kravene i utkast til internasjonal standard.

Statens jernbanetilsyn kan kreve at virksomheten benytter og bekoster uavhengig organ til verifisering av om nødvendig sikkerhet er ivaretatt. Statens jernbanetilsyn kan kreve at et uavhengig organ skal være akkreditert.

§ 2-13. Krav om årlig bruk av uavhengig inspeksjonsorgan

Virksomheten skal årlig benytte og bekoste uavhengig inspeksjonsorgan for teknisk kontroll av fornøyelsesinnretning. Statens jernbanetilsyn kan kreve at inspeksjonsorganet skal være akkreditert.

~~For oppblåsbare innretninger er det ikke krav om at inspeksjonsorganet skal være uavhengig~~

Den tekniske kontrollen skal omfatte hele fornøyelsesinnretningen med tilleggsutstyr. Intervallene mellom kontrollene skal være som fastsatt i gjeldende standard eller av leverandør om disse er kortere.

Framgangsmåte og innhold i en teknisk kontroll skal følge reglene i relevant standard.

Statens jernbanetilsyn kan gjøre unntak fra kravet om *teknisk kontroll*.

Kapittel 3. Krav til drift, driftskontroller og vedlikehold

§ 3-1. *Generelle krav til driftspersonellet*

Driftspersonellet skal ha nødvendige kunnskaper, ferdigheter, erfaring og personlige egenskaper for de oppgaver som skal utføres. Personell som utfører arbeid som medfører kommunikasjon med brukere eller som må sette seg inn i virksomhetens sikkerhetsstyringssystem skal ha tilstrekkelige språkkunnskaper.

Driftspersonellet skal være over 18 år. For enkle fornøyelsesinnretninger er aldersgrensen 16 år.

3-2 *Driftsleder* oppheves.

Gjeldende §§ 3-3 til 3-4 blir ny §§ 3-2 til 3-3.

§ 3-2. *Bemanningskrav for fornøyelsesinnretning*

Den enkelte innretning skal ha tilstrekkelig antall kvalifisert driftspersonell til stede. Driftspersonellet skal være over 18 år. For enkle fornøyelsesinnretninger er aldersgrensen 16 år.

§ 3-3. *Driftspersonellets oppgaver*

Driftspersonellet skal sørge for at fornøyelsesinnretningen drives, kontrolleres og vedlikeholdes på en sikker måte. Dersom farlige situasjoner oppstår, skal driftspersonellet stanse fornøyelsesinnretningen eller på annen måte gripe inn for å hindre skade.

Ny § 3-4. Driftsrutiner

Virksomheten skal ha rutiner for sikker drift av fornøyelsesinnretningen. Rutinene skal sikre at innretningen drives i overensstemmelse med beskrivelse fra leverandøren. I tillegg skal virksomheten jevnlig vurdere behovet for å endre rutinene for at driften foregår sikkert.

For innretninger hvor det ikke foreligger driftsrutiner fra leverandøren skal man lage rutiner som beskriver hvordan innretningen drives sikkert. I tillegg skal virksomheten vurdere hvilke forløp som kan medføre nødsituasjoner, og lage rutiner som hindrer nødsituasjoner oppstår.

§ 3-5. Kontroll og vedlikehold

Virksomheten skal ha rutiner for kontroll og vedlikehold av fornøyelsesinnretningen.

For innretninger hvor det foreligger beskrivelse av kontroll og vedlikehold fra leverandøren, skal denne beskrivelsen følges. I tillegg skal virksomheten vurdere behov for ytterligere kontroll og vedlikehold eller kortere intervaller enn det leverandøren har anbefalt.

For innretninger hvor det ikke foreligger beskrivelse av kontroll og vedlikehold og intervaller fra leverandøren skal det gjennomføres daglige, ukentlige og årlige kontroller. Hovedrevisjon skal minst utføres hvert femte år.

Kontroll- og vedlikeholdsarbeidet skal utføres av kvalifisert personell, og være lagt opp slik at det forebygges ulykker og alvorlige hendelser.

Utført kontroll og vedlikehold skal være dokumentert.

Ved bruk av fornøyelsesinnretningen i forbindelse med normal funksjonsprøving, prøvekjøring eller andre typer kontroll, hvor sikkerheten ved fornøyelsesinnretningen kan være redusert, skal den ikke være tilgjengelig for publikum.

§ 3-6. Driftskontroll

Før en innretning tas i bruk for publikum, skal det føres nødvendig kontroll med at den er i driftssikker stand og at alle sikkerhetsfunksjoner virker som de skal.

Det skal føres kontroll av fornøyelsesinnretningen under drift.

Kontroll skal utføres av kvalifisert personell. Gjennomført kontroll skal dokumenteres.

Når driften er avsluttet skal det kontrolleres at alle brukere har forlatt fornøyelsesinnretningen.

Fornøyelsesinnretningen skal være avlåst når den ikke er i bruk. Dersom fornøyelsesinnretningen ikke kan avlås skal det være tydelig skiltet at fornøyelsesinnretningen er stengt.

Ved ulykker, alvorlige hendelser eller annen uforutsett driftsstans, skal fornøyelsesinnretningen undersøkes for å fastslå at den er sikker, før den tas i bruk på nytt.

§ 3-7. Skilting

Ved fornøyelsesinnretningen skal det være tydelige skilt med kortfattede instruksjoner om hvordan brukerne skal forholde seg, herunder eventuelle helsemessige begrensninger for sikker bruk av fornøyelsesinnretningen.

Kapittel 4. Felles krav til utførelse

Gjeldende § 4-1 *Krav til konstruksjon* oppheves.

Gjeldende §§ 4-2 og 4-3 blir ny §§ 4-1 og 4-2.

§ 4-1. Oppføring

Grunnforholdene må være slik at fornøyelsesinnretningen får en stabil plassering.

Fornøyelsesinnretningene skal plasseres innbyrdes og i forhold til andre konstruksjoner og bygninger på anlegget, og i forhold til terreng, på en slik måte at driften kan foregå sikkert.

Fornøyelsesinnretning som settes i bevegelse skal være avskjernet slik at publikum ikke får adgang til bevegelige deler når fornøyelsesinnretningen er i drift.

For mobile fornøyelsesinnretninger skal man påse at brukere kan evakuere på en sikker måte.

§ 4-2. Montering og demontering

Virksomheten er ansvarlig for at montering og demontering av fornøyelsesinnretning blir utført i henhold til leverandørens anvisning og eventuelle vilkår i driftstillatelsen.

Ved montering skal det kontrolleres at alle komponenter som har betydning for sikkerheten, er uten mangler og blir riktig montert. Ved demontering skal det kontrolleres at disse er uten farlig slitasje og ikke har mangler.

Kapittel 5. Tilleggskrav til utleiegokart

§ 5-1. *Virkeområde* oppheves

Gjeldende §§ 5-2 til 5-5 blir ny §§ 5-1 til 5-4

§ 5-1. *Krav til bane og kjøretøy*

Baner og gokart for utleie skal utformes og bygges slik at kjørere og publikum ikke utsettes for unødig fare.

Kjøretøy som benyttes til barn skal være tilpasset *barnets* alder, evner og ferdigheter.

Kjøretøy skal være utstyrt med bremses på bakhjulene.

Kjøretøy for barn mellom 8 og 10 år skal ha redusert akselavstand og være tilpasset barn ned til 110 cm høyde.

Kjøretøy for barn fra 8 til 15 år skal *ikke kunne kjøre fortere enn 25 km/t.*

Kjøretøy for barn under 8 år skal ikke kunne kjøre fortere enn 10 km/t.

Kjøretøy fra ulike hastighetsgrupper skal ikke benyttes samtidig på samme bane.

§ 5-2. *Personlig verneutstyr*

Under kjøring skal *brukeren* og eventuell passasjer være utstyrt med personlig verneutstyr.

§ 5-3. *Bemanningskrav*

Banen skal bemannes med minst to personer som er kjent med anlegget.

§ 5-4. *Signalering*

Anlegget skal ha et system for signalering til *brukerne*.

Kapittel 6. Avsluttende bestemmelser

§ 6-1. Tilsyn og håndhevelse

Statens jernbanetilsyn skal føre tilsyn med at bestemmelsene i denne forskrift, og i forskrifter og enkeltvedtak gitt i medhold av denne, blir overholdt.

§ 6-2. Klage

Klage over enkeltvedtak truffet av Statens jernbanetilsyn etter forskriften her, avgjøres av *Samferdselsdepartementet*.

§ 6-3 *Overgangsbestemmelser* oppheves.

Gjeldende § 6-4 blir ny § 6-3

§ 6-3. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft 1. juli 2021. Fra samme tid oppheves:

.....